

RAPEX

Kynning 8. desember 2014

NEYTENDASTOFA

Almennt (1)

- Rapex er **tilkynningarkerfi eftirlitsstjórnvalda á Evrópska efnahagssvæðinu** þar sem fram koma ábendingar til allra ríkja varðandi allar **hættulegar vörur** aðrar en matvæli, lækningavörur og lyf.
- Hlutverk þess er að miðla upplýsingum um **hættulegar vörur (e. serious risk)** eins fljótt og auðið er.
- Með hjálp Rapex má koma í veg fyrir og takmarka að neytendur fái afhentar vörur sem hafa í för með sér alvarlega áhættu fyrir heilbrigði þeirra og öryggi.
- Auðveldar eftirlit í Evrópu auk þess sem að markaðs- og framfylgdaraðgerðir verða skilvirkari og samræmdar.

Almennt (2)

- Í ár fagnar Rapex tíu ára sögu af velgengni þar sem öll aðildarríki EES hafa unnið saman að auknu öryggi neytenda í Evrópu.
- Tíu ára afmæli Rapex er **vitnisburður um sífelld vaxandi mikilvægi eftirlitsstjórnvalda í hverju landi.**
- Öryggi neytenda er forgangsmál fyrir alla íbúa á evrópska efnahagssvæðinu og á undanförunum árum hefur Rapex sannað vel hversu **víðtækt og skilvirkt samstarf stjórnvalda um öryggi vöru er á EES svæðinu.**
- **Hlutverk eftirlitsstjórnvalda, í hverju landi, er að kanna hvort að þær vörur sem falla undir eftirlit stofnunarinnar finnast á markaði.**

Kerfið sjálft

- **Vikulegt yfirlit sem birt er opinberlega:**
  - <http://ec.europa.eu/consumers/safety/rapex/alerts/main/index.cfm?event=main.listNotifications&CFID=3889029&CFTOKEN=31974395&jsessionid=089c175f40828921acbb23253d106b5d1378>
- **Innri vefur fyrir stjórnvöld:**
  - https://webgate.ec.europa.eu/sanco_rapex/dispatcher.do

Þrjár tegundir tilkynninga (1)

- **(1) 12. gr. (alvarleg hættu)**

- **Tvær tegundir tilkynninga undir 12. gr.**

- Annars vegar „Article 12 notification“
- Hins vegar „Article 12 notification requiring emergency action“

- **Tilkynningar undir 12. gr.**

- **Alvarleg hættu (e. serious risk)**

- Hvernig finnum við út hvort að vara geti valdið alvarlegri hættu?

- » **Áhættumatsgreining (e. Risk Assessment)**

- » <http://europa.eu/sanco/rag/public/index.cfm?event=home>

- **Ef að talið er að varan hafi farið eða geti hafa farið út fyrir landsteinana „corss border effect“**

- Túlkað vítt með tilliti til verslunar ferðamanna og verslunar á netinu

Þrjár tegundir tilkynninga (2)

- **(2) 11. gr.**

- Með þessu var komið á fót málsmeðferð um tilkynningar vegna upplýsingaskipta milli aðildarríkjanna og framkvæmdarstjórnarinnar um ráðstafanir sem gripið er til í tengslum við **vörur sem hafa í för með sér áhættu sem ekki er alvarleg fyrir heilbrigði og öryggi neytenda**

- Styðja við virkni innri markaðarins
- **Koma í veg fyrir markaðssetningu og notkun neytenda á hættulegum vörum** (sem hafa ekki í för með sér alvarlega áhættu)
- Upplýsingar sem líklegt er að séu öðrum aðildarríkjum til gagns með tilliti til vöruöryggis

- **(3) Tilkynningar til fróðleiks (e. for information)**

Hver er munurinn Obligatory measures og Voluntary measures í Rapex

- **Lögboðnar ráðstafanir (e. obligatory measures)**
  - **Stjórnvaldsákvarðanir** sem eftirlitsstjórnvöld taka og skylda framleiðendur eða dreifingaraðila að grípa til aðgerða vegna hættulegrar vöru sem að finnst á markaði
- **Ráðstafanir að eigin frumkvæði (e. voluntary measures)**
  - Fyrirbyggjandi aðgerðir að eigin frumkvæði
  - Í framhaldi af tilmælum stjórnvalda

New guidelines

- **Meginbreytingin** (ath. aðalbreytingin er í Annex 6, bls. 82-83)
  - Ef að senda á út notification eða reaction þá þarf að senda um það póst á ESA Rapex Contact Pointinn fyrst áður en að hún fer til framkvæmdarstjórnarinnar
    - rapex@eftasurv.int
  - Ef að engar athugasemdir koma frá þeim má íslenski Rapex Contact Pointinn (Neytendastofa) Validate-a og senda á framkvæmdarstjórnina (e. European Commission)

Ferlið þegar kemur að notifications OG reactions (í stuttu máli)

1. Eftirlitsstjórnvald finnur hættulega neytendavöru á markaði
2. Eftirlitsstjórnvaldið gerir notification eða reaction
3. Neytendastofa (Íslenski Rapex Contact Pointinn) sendir póst á ESA Rapex Contact Pointinn
  1. The EFTA Surveillance Authority er bætt stjórnvald, í gegnum ESA Rapex Contact Pointinn, til þess að fara yfir notifications og reactions frá EEA EFTA ríkjunum
4. ESA Rapex Contact Pointinn gefur grænt ljós eða gerir athugasemdir
  1. Ef gerðar eru athugasemdir þá er það viðkomandi stjórnvalds að gera viðeigandi lagfæringar sem að Neytendastofa submittar síðan og sendir aftur póst
5. Neytendastofa gerir validate til framkvæmdarstjórnarinnar

Hvað ef vara finnst hér á landi sem tilkynnt hefur verið til Rapex? Hvernig er best að vinna úr slíku?

1. Gagnvart innflytjanda/söluaðila
hér á landi
2. Gagnvart neytendum

Innflytjendur / söluaðilar

- **Skoðun á markaði**

- Stundum er viðtökuland skráð í Rapex
- Eftirlitsskoðanir á markaði og í gegnum internetið
- Formlegt bréfi, tölvupóstur eða í gegnum síma
  - Bæði þegar vitað er að vara sé til á markaði en einnig til þess að kanna hvort að viðkomandi vara sé til á markaði

- **Ef að vara finnst á markaði**

- **Ráðstafanir að eigin frumkvæði** (e. voluntary measures)
  - Að tilmælum stjórnvalda
  - Kemur fyrir að söluaðilar séu skrefinu á undan stjórnvöldum
- **Stjórnvaldsákvörðun** (e. obligatory measures)

Neytendur

- **Kaupandi þekktur:**
  - Í sumum tilvikum er vitað hverjir hafa verslað vöruna, t.d. bifreiðar
    - Í þeim tilvikum er hægt að **hafa samband við neytendur beint**
- **Kaupandi óþekktur:**
  - **Fréttatilkynningar**
    - Á heimasíðu eftirlitsstjórnvalds, heimasíðu seljanda, í fjölmiðlum, í versluninni sjálfri...
- **Ath.** einnig er hægt að gera fréttir um vörur sem ekki er vitað um að séu til sölu hér á landi **EN** gætu hafa borist til landsins með öðrum leiðum
  - T.d. verslaðar erlendis eða í gegnum netið

Rapex árið 2013

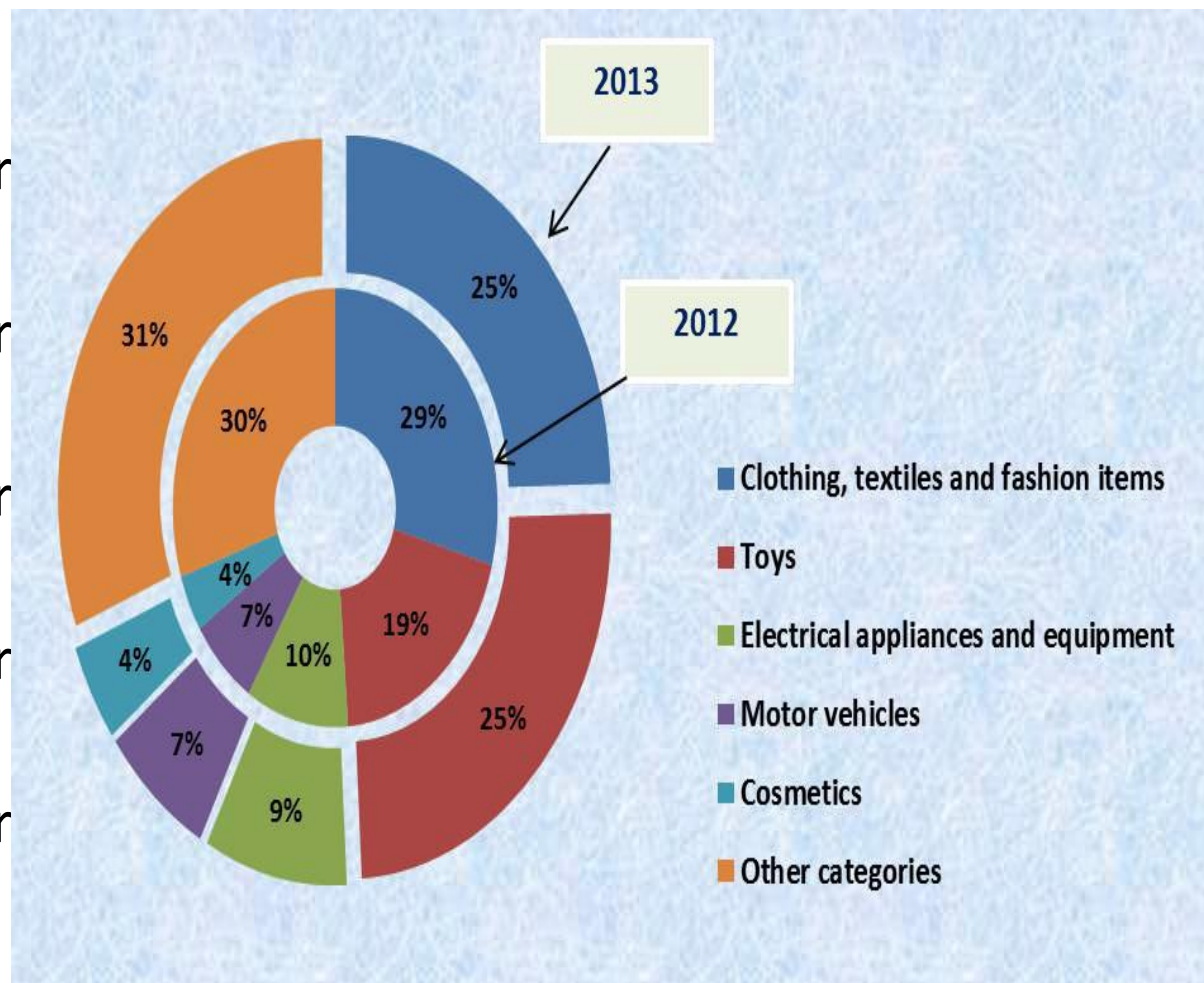
Til upplýsinga og fróðleiks

- **2364 Notifications**
  - 1981 alvarleg hættu (12. gr.)
  - 89 önnur hættustig (11. gr.)
  - 294 til upplýsinga
- **2147 Reactions:**
  - 2078 á alvarlega hættu (12. gr.)
  - 33 á aðra hættu (11. gr.)
  - 36 til upplýsinga

Algengustu vöruflokkarnir

- **Fatnaður (25%)**
  - 832 tilkynningar
- **Leikföng (25%)**
  - 580 tilkynningar
- **Rafföng (9%)**
  - 207 tilkynningar
- **Bifreiðar (7%)**
  - 160 tilkynningar
- **Snyrtivörur (4%)**
  - 106 tilkynningar
- **Annað (31%)**

Aðgangur

Ef að einhvern vantar aðgang, senda
póst á

helgasigmundsd@neytendastofa.is

og við sækjum um aðgang fyrir ykkur

Takk fyrir 😊

NEYTENDASTOFA